Додаток
до листа
Національного банку України

Рекомендації щодо врахування питань сталого розвитку та управління ESG-ризиками в діяльності фінансових компаній, кредитних спілок та небанківських надавачів платіжних послуг

1. Вступ та обґрунтування важливості напряму зі сталого розвитку та управління ESG-ризиками в небанківських фінансових установах.

Національний банк України (далі – Національний банк) звертає увагу фінансових компаній, кредитних спілок та небанківських надавачів платіжних послуг на важливість врахування ESG-ризиків у своїй діяльності, зокрема в контексті збереження і розширення доступу до міжнародного фінансування, забезпечення довгострокової фінансової стабільності небанківського фінансового сектору, підготовки небанківських фінансових установ до подальшого наближення регуляторних вимог до права Європейського Союзу (acquis ЄС), а також врахування національного контексту воєнного стану та повоєнного відновлення.

Глобальні цілі сталого розвитку визначені резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25.09.2015 № 70/1 "Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року" (Agenda 2030).

Цілі сталого розвитку України визначено Указом Президента України "Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року" від 30.09.2019 № 722/2019[3].

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.11.2024 № 1190-р[4] "Деякі питання забезпечення досягнення Цілей сталого розвитку в Україні" затверджено завдання та індикатори досягнення Цілей сталого розвитку, цільові значення до 2030 року та визначено координаторів за кожною Ціллю сталого розвитку.

Постановою Кабінету Міністрів України від 01.04.2026 № 438 "Про затвердження Національної програми адаптації законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС)" затверджено Національну програму адаптації законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС)[5] (далі – Національна програма).

Національна програма є одним із ключових інструментів планування процесу вступу України до ЄС, визначає акти права ЄС, що підлягають

[3] https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text
[4] https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1190-2024-%D1%80#top
[5] https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/438-2026-%D0%BF#top

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Ніколайчук Сергій Анатолійович
Сертифікат 3E0E4EA9F723F86304000000DA140000A4EA0000
Дійсний до:18.08.2027 17:09:42

Національний банк України
33-0007/109546
від 13.11.2026 19:14

імплементації в законодавство України, строки виконання відповідних заходів та відповідальних виконавців.

Перелік актів права ЄС (acquis ЄС), що стосуються питань сталого розвитку в діяльності небанківських фінансових установ та які підлягають імплементації відповідно до зазначеного плану, наведено в додатку 1 до цих рекомендацій.

Також Правлінням Національного банку схвалено Білу книгу з управління екологічними, соціальними та управлінськими (Environmental, Social, and Governance – ESG) ризиками у фінансовому секторі (далі – Біла книга[6]).

Білою книгою передбачено чітку послідовність дій щодо регулювання питань з управління ESG-ризиками на ринку небанківських фінансових установ, зокрема запровадження вимог до оцінки ESG-ризиків небанківськими фінансовими установами у 2027 році.

У межах моніторингу реалізації заходів, передбачених Білою книгою, Національний банк аналізуватиме практику впровадження небанківськими фінансовими установами цих рекомендацій.

Під час наглядової взаємодії щодо впровадження рекомендацій Національний банк враховуватиме поточні умови діяльності небанківських фінансових установ, зокрема їх значимість, організаційну структуру, складність, обсяг, види та характер здійснюваних установами операцій.

Рекомендації спрямовані більшою мірою на врахування ESG-ризиків у системі корпоративного управління та стратегічних документах небанківських фінансових установ. Вимоги щодо управління ESG-ризиками передбачається визначити на рівні нормативно-правового акта Національного банку в 2027 році. Основою проєкту нормативно-правового акта мають стати положення цих рекомендацій з урахуванням результатів узагальнення практики їх впровадження. Після підготовки проєкту нормативно-правового акта Національний банк передбачає унести відповідний проєкт на обговорення для отримання пропозицій та зауважень від учасників ринку.

Наявність системи управління ESG-ризиками є важливим елементом у діяльності небанківських фінансових установ для доступу до міжнародного фінансування, що може надаватися з урахуванням принципів сталого розвитку та передбачати кращі умови порівняно з традиційними інструментами фінансування.

Ефективне управління ESG-ризиками дає змогу мінімізувати потенційні додаткові фінансові втрати, забезпечити стабільність небанківських фінансових установ у довгостроковій перспективі, а також підвищити інвестиційну привабливість. Управління ESG-ризиками є не лише ознакою відповідального ведення бізнесу, але й сприяє збереженню довіри клієнтів, підвищує інвестиційну привабливість компанії для залучення капіталу та дає змогу для розширення співпраці з міжнародними інвесторами та кредиторами.

---

[6] https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Bila_knyga_2025_fin.pdf?v=13

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Ніколайчук Сергій Анатолійович
Сертифікат 3E0E4EA9F723F86304000000DA140000A4EA0000
Дійсний до:18.08.2027 17:09:42

Національний банк України
33-0007/109546
від 13.11.2026 19:14

2. Принципи ESG.

2.1. Основні терміни та визначення ESG.

Національний банк звертає увагу небанківських фінансових установ на можливість ознайомитися з основними термінами ESG, визначеними у глосарії термінів ESG для фінансового сектору, розміщеним на сторінці Офіційного інтернет-представництва Національного банку за посиланням[7]. Терміни в цих Рекомендаціях вживаються у значеннях, наведених у зазначеному глосарії термінів ESG для фінансового сектору.

Одним із ключових принципів ESG у діяльності небанківських фінансових установ є ефективне управління ESG-ризиками. Варто зазначити, що сутністю ESG-ризиків є те, що це ризики будь-якого негативного фінансового впливу на небанківську фінансову установу, що виникають внаслідок поточного або потенційного впливу ESG-факторів на небанківську фінансову установу, її контрагентів та/або її активи.

2.2 Вплив небанківських фінансових установ на сталий розвиток.

Під час оцінки та управління ризиками небанківські фінансові установи можуть сприяти, наприклад, адаптації до зміни клімату. Вони можуть застосовувати експертизу з оцінки ризиків для стимулювання клієнтів до зниження вразливості до кліматичних ризиків.

Урахування ESG-факторів у системі управління ризиками дає змогу небанківським фінансовим установам ідентифікувати, оцінювати та управляти ESG-ризиками, зокрема під час оцінки клієнтів та проєктів. Небанківські фінансові установи, за потреби, можуть визначати потенційні коригувальні заходи та/або умови, які доцільно включити до умов договорів із клієнтами, які сприяють зниженню ESG-ризиків та застосуванню клієнтами більш сталої практики господарської діяльності. Приклади коригувальних заходів та умов зазначено у пункті 3 розділу 4.4. цих рекомендацій.

Проєкти, що сприяють адаптації до зміни клімату та пом'якшенню її наслідків, можуть стимулюватися шляхом розроблення цільових фінансових продуктів та надання умов фінансування, які враховують позитивний внесок таких проєктів у досягнення цілей сталого розвитку, зокрема, у сфері відновлюваної енергетики та енергоефективності.

Під проєктами у цих рекомендаціях розуміються заходи клієнтів небанківської фінансової установи, зокрема з будівництва, реконструкції, модернізації чи розширення об’єктів, фінансування яких здійснюється небанківськими фінансовими установами шляхом надання фінансових послуг.

Реалізація таких проєктів та подальша експлуатація відповідних об’єктів можуть негативно впливати на навколишнє природне середовище та людей. Водночас самі проєкти можуть зазнавати несприятливого впливу ESG-факторів, що зумовлює виникнення в небанківської фінансової установи ESG-ризиків.

[7] https://bank.gov.ua/ua/news/all/glosariy-terminiv-esg-dlya-finansovogo-sektoru

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Ніколайчук Сергій Анатолійович
Сертифікат 3E0E4EA9F723F86304000000DA140000A4EA0000
Дійсний до:18.08.2027 17:09:42
Національний банк України
33-0007/109546
від 13.11.2026 19:14

Протягом періоду воєнного стану, повоєнного відновлення та відбудови України небанківські фінансові установи відіграють важливу роль у підтримці обороноздатності та енергостійкості країни. Безперервність їхньої діяльності є у тому числі, основою для економічного зростання, захисту соціальних прав і свобод, доступності фінансових послуг та сталого розвитку держави.

Кредитний продукт може передбачати фінансування відновлення пошкодженого майна з упровадженням енерго- та ресурсоефективних рішень (наприклад, заміною систем опалення на викопному паливі на системи з відновлюваними джерелами енергії, сучасною теплоізоляцією тощо).

Стале фінансування може застосовуватися, зокрема, у сфері сільського господарства. Одним із практичних прикладів на ринку фінансових послуг України може бути кредитування або надання послуг фінансового лізингу для придбання техніки, обладнання чи впровадження технологій для сільськогосподарських товаровиробників із метою підвищення енергоефективності, зменшення негативного впливу на довкілля та раціонального використання природних ресурсів.

Таке фінансування може сприяти реалізації екологічної та соціальної складових ESG, зокрема, через підтримку модернізації виробництва, зниження операційних витрат та підвищення безпеки праці.

Небанківським фінансовим установам рекомендується управляти ESG-ризиками, зокрема шляхом:

1) оцінки ESG-ризиків клієнтів під час прийняття рішення про надання фінансування, зокрема оцінки фізичних кліматичних ризиків з урахуванням географічного розташування об'єкта, характеру природних явищ, частоти їх прояву та потенційного впливу на майно або діяльність клієнта;

2) включення до договорів умов щодо виконання клієнтом заходів, спрямованих на зменшення ESG-ризиків та моніторинг виконання таких умов протягом строку дії договору, з урахуванням рівня ризику;

3) стимулювання клієнтів до впровадження більш сталих практик ведення господарської діяльності, зокрема шляхом встановлення відповідних умов у договорі;

4) розроблення фінансових продуктів, що сприяють адаптації до зміни клімату та пом'якшенню її наслідків, зокрема у сферах енергоефективності, відновлюваної енергетики та сільського господарства;

5) урахування потреб, особливостей та фінансової спроможності цільових груп споживачів під час розроблення та пропонування фінансових продуктів з ESG-характеристиками, у тому числі шляхом чіткого визначення цільових груп споживачів, для яких продукт є прийнятним, а також тих, чиїм потребам, особливостям та фінансовій спроможності він не відповідає;

6) надання споживачам чіткої, точної, актуальної та правдивої інформації про фінансовий продукт та пов'язані з ним ESG-ризики, а також вжиття

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Ніколайчук Сергій Анатолійович
Сертифікат 3E0E4EA9F723F86304000000DA140000A4EA0000
Дійсний до:18.08.2027 17:09:42
Національний банк України
33-0007/109546
від 13.11.2026 19:14

коригувальних заходів у разі виявлення ризику заподіяння шкоди споживачам через специфіку та характеристики такого продукту.

Соціальна відповідальність небанківської фінансової установи полягає, зокрема, в урахуванні впливу її діяльності на працівників, клієнтів, територіальні громади та інші зацікавлені сторони. Такий підхід спрямований на забезпечення належних умов праці, запобігання дискримінації, професійного розвитку працівників, а також на підтримку ініціатив, що сприяють поліпшенню соціальних умов у територіальних громадах.

Небанківські фінансові установи можуть здійснювати внесок у досягнення цілей сталого розвитку, адаптуючи власні внутрішні процеси до концепції корпоративної соціальної відповідальності[8].

2.3 Вплив ESG-факторів на діяльність небанківської фінансової установи.

ESG-фактори можуть впливати на небанківські фінансові установи через їхню власну операційну діяльність, діяльність клієнтів та інших контрагентів небанківських фінансових установ.

ESG-фактори доцільно розглядати як фактори, здатні через відповідні канали передачі впливати на традиційні ризики небанківської фінансової установи, зокрема на кредитний ризик, ринковий ризик, операційний ризик.

Канали передачі ESG-факторів.

Вплив ESG-факторів на небанківську фінансову установу може здійснюватися як через прямі, так і через непрямі канали.

До прямих каналів впливу належать, зокрема:

знецінення, пошкодження або втрата майна, що використовується для забезпечення діяльності небанківської фінансової установи;

зростання витрат небанківської фінансової установи на адаптацію та дотримання регуляторних вимог під час переходу до екологічно стійкої економіки;

операційні збої в діяльності небанківської фінансової установи;

зростання витрат небанківської фінансової установи внаслідок порушення прав людини, трудових прав щодо працівників, вимог охорони праці у діяльності небанківської фінансової установи;

фінансові та/або репутаційні втрати небанківської фінансової установи, спричинені недоліками корпоративного управління, шахрайством, а також вчиненням корупційних чи пов'язаних з корупцією кримінальних правопорушень у її діяльності.

---

[8] Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) – концепція, яка передбачає інтеграцію соціальних, етичних та певною мірою екологічних принципів у діяльність фінансової установи на добровільній основі. Вона полягає в тому, що фінансова установа бере на себе відповідальність не тільки за економічні результати своєї діяльності, а й за вплив на суспільство та частково на навколишнє середовище як через управління своїм прямим впливом, так і через здійснення фінансування проєктів. КСВ передбачає дії не тільки в інтересах своїх акціонерів, а й ураховує інтереси усіх зацікавлених сторін, включаючи працівників, клієнтів, постачальників, громади та суспільство в цілому.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Ніколайчук Сергій Анатолійович
Сертифікат 3E0E4EA9F723F86304000000DA140000A4EA0000
Дійсний до:18.08.2027 17:09:42
Національний банк України
33-0007/109546
від 13.11.2026 19:14

До непрямих каналів впливу належать, зокрема:

погіршення фінансового стану клієнтів;

знецінення, пошкодження або втрата заставного та/або іншого майна клієнтів та/або майна контрагентів небанківської фінансової установи;

зростання витрат клієнтів та контрагентів небанківської фінансової установи на адаптацію та дотримання регуляторних вимог під час переходу до екологічно стійкої економіки;

порушення ланцюгів постачання, операційні збої, судові спори та репутаційні наслідки в діяльності клієнтів та контрагентів небанківської фінансової установи;

підвищення цін на енергоносії, вуглецево- та енергоємні товари внаслідок реалізації заходів щодо пом'якшення наслідків зміни клімату, що збільшують витрати клієнтів та погіршують їх фінансовий стан;

зміни у споживчих та ринкових уподобаннях щодо сталого розвитку, у тому числі зменшення попиту на товари та/або послуги клієнтів, що можуть призвести до погіршення їх фінансового стану;

зміни на ринку праці, зокрема, що призводять до безробіття в окремих секторах та дефіцит кваліфікованих працівників в інших секторах, що можуть впливати на клієнтів;

порушення прав людини, трудових прав щодо працівників, вимог охорони праці в діяльності клієнтів та контрагентів небанківської фінансової установи;

недоліки корпоративного управління, шахрайство, а також вчинення корупційних чи пов'язаних з корупцією кримінальних правопорушень у діяльності клієнтів та контрагентів небанківської фінансової установи.

Характер і масштаб такого впливу може залежати від географічного розташування та виду діяльності клієнтів, їх уразливості та спроможності адаптуватися до ESG-факторів, а також наявності страхового покриття.

Сфери прояву впливу ESG-факторів на небанківські фінансові установи.

ESG-фактори можуть впливати, зокрема, на фінансовий стан клієнтів, кредитний та лізинговий портфель, а також на умови надання фінансування.

Зокрема, фізичні ризики, пов'язані з повенями, буревіями, посухами, пожежами або іншими небезпечними природними явищами, можуть спричинити пошкодження майна клієнтів, зупинення їх діяльності, зменшення доходів і погіршення спроможності виконувати умови укладених договорів.

Наприклад, небанківська фінансова установа, що здійснює кредитування сільськогосподарських товаровиробників або надає їм послуги фінансового лізингу, може зазнати погіршення якості кредитного чи лізингового портфеля внаслідок втрати врожаю, пошкодження техніки або зниження доходів клієнтів через несприятливі природні явища.

Ризики переходу можуть мати негативний фінансовий вплив на небанківські фінансові установи у зв'язку з переходом до екологічно стійкої

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Ніколайчук Сергій Анатолійович
Сертифікат 3E0E4EA9F723F86304000000DA140000A4EA0000
Дійсний до:18.08.2027 17:09:42
Національний банк України
33-0007/109546
від 13.11.2026 19:14

економіки. Небанківська фінансова установа може зазнавати як безпосереднього впливу, так і опосередкованого – через контрагентів та активи, що фінансуються або є предметом інвестування.

Зокрема, посилення вимог щодо викидів парникових газів, нових екологічних стандартів, отримання дозвільних документів екологічного характеру та інших регуляторних вимог може призводити до збільшення витрат на дотримання таких вимог, застосування штрафних санкцій у разі їх недотримання, а також до погіршення платоспроможності клієнтів.

Посилення екологічного регулювання для вуглецево-інтенсивних секторів може погіршити фінансовий стан клієнтів, що може вплинути на здатність виконувати умови укладених договорів.

Соціальні фактори, пов’язані з умовами та охороною праці, дотриманням прав людини і громадянина, захистом персональних даних, взаємодією з працівниками, клієнтами, контрагентами та територіальними громадами, можуть створювати для небанківських фінансових установ та їх контрагентів ризики судових справ щодо порушень трудового законодавства, збоїв операційної діяльності, погіршення ділової репутації або фінансового стану.

Соціальні фактори можуть проявлятися, зокрема, через включення прихованих умов до договорів, недостатню оцінку платоспроможності клієнтів, практику надмірного боргового навантаження на них, неналежний розгляд звернень і скарг, порушення вимог щодо захисту персональних даних та недотримання принципів фінансової інклюзії.

Управлінські фактори, пов’язані з якістю корпоративного управління, прозорістю та достовірністю звітності, ефективністю системи внутрішнього контролю, управлінням ризиками, діловою етикою, антикорупційними заходами, управлінням конфліктами інтересів та взаємодією із зацікавленими сторонами, можуть створювати для контрагентів ризики надання (розкриття) недостовірної інформації, неефективного управління, порушення вимог законодавства, фінансових втрат.

Реалізація ESG-ризиків може мати для небанківської фінансової установи такі наслідки:

погіршення фінансового стану клієнтів і невиконання ними умов укладених договорів;

необхідність перегляду умов наданого фінансування;

зниження вартості або ліквідності активів;

зниження вартості або ліквідності предметів забезпечення, профінансованого чи переданого в лізинг майна;

виникнення судових спорів, застосування санкцій або настання інших негативних наслідків;

операційні збої, репутаційні втрати або інші фінансові втрати небанківської фінансової установи.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Ніколайчук Сергій Анатолійович
Сертифікат 3E0E4EA9F723F86304000000DA140000A4EA0000
Дійсний до:18.08.2027 17:09:42
Національний банк України
33-0007/109546
від 13.11.2026 19:14

Вплив ESG-факторів на ризики небанківської фінансової установи.

ESG-фактори можуть впливати на ризики в діяльності небанківської фінансової установи, зокрема:

кредитний ризик – через погіршення фінансового стану клієнтів, невиконання ними умов договорів, а також зниження вартості предметів забезпечення;

ринковий ризик – через зниження вартості, ліквідності активів та складності залучення коштів;

операційний ризик – через недоліки внутрішніх процесів, системи внутрішнього контролю, захисту даних, пошкодження або втрату власного майна;

комплаєнс-ризик – через недотримання вимог законодавства, порушення прав клієнтів, вимог щодо захисту персональних даних, розгляду звернень і скарг клієнтів.

Під час управління ризиками небанківським фінансовим установам доцільно враховувати вплив ESG-факторів на клієнтів, контрагентів та власні операційні процеси небанківської фінансової установи.

3. Урахування ESG-аспектів у корпоративному управлінні небанківських фінансових установ.

3.1. Політика зі сталого розвитку небанківської фінансової установи.

Національний банк звертає увагу на застосування системного підходу до впровадження принципів сталого розвитку в діяльність небанківських фінансових установ. Забезпечити ефективну інтеграцію ESG-факторів рекомендується шляхом розроблення та затвердження політики зі сталого розвитку, з урахуванням принципу подвійної суттєвості зазначеного в додатку 2 до цих Рекомендацій.

Політика зі сталого розвитку є операційним інструментом та встановлює принципи, правила, процедури та розподіл відповідальності, якими керується небанківська фінансова установа під час ідентифікації, оцінки, моніторингу та контролю ESG-ризиків.

3.2. Корпоративне управління ESG-ризиками.

Належна система корпоративного управління небанківської фінансової установи є передумовою для ефективного моніторингу, виявлення, оцінки та мінімізації ESG-ризиків. Небанківським фінансовим установам рекомендується визначити місце ESG-ризиків у системі корпоративного управління та інтегрувати управління ESG-ризиками в систему корпоративного управління та в систему внутрішнього контролю, зокрема в систему управління ризиками, з урахуванням складності, обсягів, видів, характеру здійснюваних небанківською фінансовою установою операцій, її розміру та організаційної структури.

Управління ESG-ризиками потребує від небанківської фінансової установи активного залучення її керівних органів. Ключова роль у забезпеченні стійкості небанківської фінансової установи належить наглядовій раді, яка здійснює

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Ніколайчук Сергій Анатолійович
Сертифікат 3E0E4EA9F723F86304000000DA140000A4EA0000
Дійсний до:18.08.2027 17:09:42
Національний банк України
33-0007/109546
від 13.11.2026 19:14

стратегічний нагляд, та виконавчому органу небанківської фінансової установи, що відповідає за імплементацію принципів сталого розвитку в операційну діяльність.

Для забезпечення ефективного контролю небанківським фінансовим установам рекомендується, щоб члени наглядової ради та виконавчого органу володіли належним рівнем знань і компетенцій щодо ESG-ризиків. У разі браку внутрішньої експертизи небанківським фінансовим установам доцільно залучати зовнішніх фахівців або ініціювати спеціалізоване навчання для членів наглядової ради та вищого керівництва.

4. Рекомендації небанківським фінансовим установам у сфері сталого розвитку.

4.1. Рекомендації щодо політики сталого розвитку небанківських фінансових установ.

Небанківська фінансова установа може визначити в політиці сталого розвитку власні цілі сталого розвитку з урахуванням цілей сталого розвитку, визначених законодавством України, а також глобальних цілей сталого розвитку.

З урахуванням складності, обсягів, видів, характеру здійснюваних небанківською фінансовою установою операцій, її розміру та організаційної структури, небанківським фінансовим установам рекомендується визначати в політиці сталого розвитку, зокрема:

1) коротко-, середньо- та довгострокові заходи щодо досягнення небанківською фінансовою установою цілей сталого розвитку з урахуванням пріоритетів сталого розвитку протягом періоду воєнного стану, повоєнного відновлення та відбудови країни;

2) напрями діяльності небанківської фінансової установи для забезпечення досягнення цілей сталого розвитку, включаючи:

перелік продуктів/сервісів, що сприяють сталому розвитку;

фінансування пріоритетних галузей економіки, у тому числі оборонно-промисловий комплекс, критичну та енергетичну інфраструктуру, переробну промисловість, сільське господарство, а також підтримку відновлення бізнесу на деокупованих територіях і територіях стійкості;

загальні критерії прийнятності об’єктів сталого фінансування, у тому числі умови співпраці небанківської фінансової установи з клієнтами/контрагентами, з метою досягнення цілей сталого розвитку;

порядок ухвалення фінансових рішень, що передбачає врахування ESG-ризиків;

взаємодію з клієнтами/контрагентами;

заходи щодо запобігання практиці “зеленого камуфляжу”;

перелік конкретних заходів за напрямами діяльності небанківської фінансової установи та взаємодії з клієнтами/контрагентами з урахуванням визначених небанківською фінансовою установою цілей сталого розвитку.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Ніколайчук Сергій Анатолійович
Сертифікат 3E0E4EA9F723F86304000000DA140000A4EA0000
Дійсний до:18.08.2027 17:09:42
Національний банк України
33-0007/109546
від 13.11.2026 19:14

Залежно від визначених небанківською фінансовою установою цілей такі заходи можуть, зокрема, стосуватися:

пом'якшення наслідків зміни клімату та адаптації до них;

збереження природних екосистем, охорони біорізноманіття;

раціонального використання природних ресурсів та зниження забруднення навколишнього природного середовища, включаючи впровадження енергоефективних технологій;

забезпечення рівності, інклюзії та недопущення дискримінації;

охорони праці та безпеки здоров'я, включаючи забезпечення безпечних та здорових умов праці для всіх працівників, дотримання вимог законодавства України у сфері охорони праці;

дотримання прав клієнтів, а також підтримки соціальних ініціатив та співпраці з благодійними фондами;

підтримки та реінтеграції ветеранів, включаючи працевлаштування ветеранів, їх адаптацію до професійної діяльності;

відповідального надання послуг, включаючи розвиток ініціатив щодо підвищення фінансової грамотності населення та забезпечення фінансової інклюзії;

відповідальної та прозорої сплати податків, а також протидії шахрайству;

належної практики корпоративного управління, включаючи прийняття рішень, що враховують принципи сталого розвитку;

3) заходи щодо розподілу повноважень та відповідальності щодо досягнення цілей сталого розвитку в межах системи управління небанківською фінансовою установою;

4) механізми моніторингу та контролю, включаючи визначення ключових показників ефективності (англійською мовою Key Performance Indicators, KPI), досягнення цілей сталого розвитку;

5) заходи, спрямовані на забезпечення навчання та підвищення кваліфікації керівників та інших працівників небанківської фінансової установи з питань сталого розвитку;

6) заходи щодо забезпечення комунікації небанківської фінансової установи з усіма зацікавленими сторонами (включаючи клієнтів/контрагентів, Національний банк, інші державні органи), розкриття інформації, розгляду пропозицій, скарг і врегулювання спорів.

Небанківська фінансова установа може визначити в політиці сталого розвитку перелік видів/напрямів/критеріїв діяльності клієнтів/контрагентів, які є неприйнятними для фінансування.

4.2. Рекомендації щодо корпоративного управління ESG-ризиками.

Наглядова рада, а в разі її відсутності, інший орган який здійснює стратегічне управління небанківською фінансовою установою може утворити комітет з питань сталого розвитку або віднести відповідні повноваження до компетенції одного зі створених комітетів з урахуванням складності, обсягів,

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Ніколайчук Сергій Анатолійович
Сертифікат 3E0E4EA9F723F86304000000DA140000A4EA0000
Дійсний до:18.08.2027 17:09:42
Національний банк України
33-0007/109546
від 13.11.2026 19:14

видів, характеру здійснюваних небанківською фінансовою установою операцій, її розміру та організаційної структури.

До завдань такого комітету рекомендовано віднести:

1) моніторинг упровадження політики сталого розвитку;

2) підготовку матеріалів та надання звітів наглядовій раді небанківської фінансової установи з питань сталого розвитку;

3) надання рекомендацій, консультацій, пропозицій наглядовій раді небанківської фінансової установи з питань сталого розвитку для прийняття нею рішень.

У переліку функцій виконавчого органу небанківської фінансової установи рекомендовано передбачити:

1) упровадження політики зі сталого розвитку;

2) реалізацію внутрішніх політик щодо управління ESG-ризиками, а також інтеграцію відповідних вимог в операційні та бізнес-процеси небанківської фінансової установи;

3) розроблення та надання наглядовій раді рекомендацій щодо стратегічних цілей, планів та політики управління ESG-ризиками (за потреби);

4) регулярне надання наглядовій раді звітності щодо ESG-ризиків;

5) функціонування системи внутрішнього контролю щодо управління ESG-ризиками.

Національний банк рекомендує небанківським фінансовим установам передбачити в політиці винагороди опис механізмів, за допомогою яких система мотивації сприяє інтеграції ESG-ризиків у загальну систему управління ризиками небанківської фінансової установи.

Політика винагороди небанківської фінансової установи може містити:

1) механізми використання змінної складової винагороди як інструменту стимулювання до інтеграції практики сталого розвитку в процеси прийняття рішень та управління ESG-ризиками;

2) перелік фінансових та нефінансових критеріїв, що використовуються для розрахунку розміру змінної винагороди. Такі критерії можуть бути заздалегідь визначеними, задокументованими, досяжними та збалансованими між собою;

3) прив'язку критеріїв оцінки до управлінських рішень та факторів, які перебувають під безпосереднім контролем відповідного працівника;

4) механізми контролю, які гарантують, що мотивація є пропорційною і не створює стимулів для прийняття надмірних ризиків (з порушенням встановлених лімітів ризиків, ризик-апетиту). Винагорода базується на реальному, вимірюваному впливі на пом'якшення ESG-ризиків, а не на формальних чи поверхневих діях (недопущення практики “зеленого камуфляжу”).

Рекомендується інтегрувати управління ESG-ризиками в процеси та процедури небанківської фінансової установи із застосуванням моделі трьох ліній захисту з урахуванням її розміру, організаційної структури, характеру, масштабу та особливостей її діяльності.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Ніколайчук Сергій Анатолійович
Сертифікат 3E0E4EA9F723F86304000000DA140000A4EA0000
Дійсний до:18.08.2027 17:09:42
Національний банк України
33-0007/109546
від 13.11.2026 19:14

Перша лінія захисту забезпечує первинне виявлення та врахування ESG-факторів у бізнес-процесах небанківської фінансової установи, зокрема, під час оцінки клієнтів, прийняття рішень щодо фінансування та операційній діяльності.

Друга лінія захисту забезпечує методологічний супровід, моніторинг, контроль, дотримання норм комплаєнсу, звітність щодо ESG-ризиків і ескалацію ESG-ризиків, а також надання рекомендацій щодо їх пом'якшення.

Третя лінія захисту здійснює оцінку ефективності процесів управління ESG-ризиками, оцінку процедур та звітності щодо ESG-ризиків.

Небанківським фінансовим установам рекомендується враховувати ESG-ризики у внутрішніх документах з питань управління ризиками, зокрема, у стратегії управління ризиками, декларації схильності до ризиків та політиці управління ризиками. Рекомендується визначити кількісні та якісні показники ризик-апетиту щодо ESG-ризиків, а також встановити відповідні ліміти ризиків. Наприклад, концентрації кредитного або лізингового портфеля в секторах, вразливих до ESG-факторів.

Політика управління ризиками небанківської фінансової установи може передбачати окремий порядок урахування ESG-ризиків як факторів, що можуть впливати, зокрема, на кредитний та операційний ризики.

Небанківським фінансовим установам рекомендується інтегрувати управління ESG-ризиками до системи внутрішнього контролю шляхом визначення у внутрішніх документах повноважень, відповідальності, порядку взаємодії та звітування суб'єктів першої, другої та третьої ліній захисту щодо виявлення, оцінювання, контролю, моніторингу та ескалації ESG-ризиків.

Небанківська фінансова установа може прийняти рішення щодо призначення особи, яка забезпечує координацію роботи підрозділів, до функціональних обов'язків яких належать питання сталого розвитку, ураховуючи управління ESG-ризиками, що включає надання роз'яснень та консультацій з питань сталого розвитку. Рекомендується, щоб така особа мала достатній рівень знань та кваліфікації, що забезпечують належне розуміння питань сталого розвитку.

4.3. Рекомендації щодо збору ESG-даних.

Небанківським фінансовим установам рекомендується збирати дані щодо ESG-ризиків, з урахуванням бізнес-моделі, структури кредитного та лізингового портфелів. Також рекомендується враховувати підходи, наведені в Білій книзі, щодо збору даних та анкетування клієнтів, зокрема щодо адаптації опитувальників, регулярного оновлення інформації та доповнення її доступними публічними даними.

Рекомендується забезпечити здатність інформаційних систем збирати, реєструвати, накопичувати, зберігати, обробляти та формувати якісні та кількісні дані, необхідні для виявлення, ідентифікації, аналізу, моніторингу, звітування (інформування) та прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень щодо сталого розвитку, включаючи управління ESG-ризиками.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Ніколайчук Сергій Анатолійович
Сертифікат 3E0E4EA9F723F86304000000DA140000A4EA0000
Дійсний до:18.08.2027 17:09:42
Національний банк України
33-0007/109546
від 13.11.2026 19:14

Кількісними даними можуть бути, наприклад:

1) кількість клієнтів або проєктів, віднесених до категорій ESG-ризику;

2) кількість випадків, пов'язаних із реалізацією ESG-ризиків, зокрема аварій, екологічних або соціальних порушень, небезпечних природних явищ;

3) кількість скарг, судових спорів, пов'язаних з ESG-факторами та розмір фінансових санкцій;

4) частка портфеля, щодо якого проведена ESG-оцінка ризиків.

Якісними даними можуть бути, наприклад:

1) інформація про вид діяльності та місцезнаходження клієнта та/або проєкту;

2) інформація про наявність у клієнта політик, процедур і заходів з управління ESG-ризиками.

Небанківським фінансовим установам рекомендується включати до анкет клієнтів (за наявності) питання, що дають змогу отримати інформацію, необхідну для ідентифікації, оцінки, моніторингу та врахування ESG-ризиків у процесах управління ризиками. Водночас рекомендується ураховувати фінансовий продукт, вид діяльності клієнта чи проєкту.

До анкет клієнтів рекомендується включати, питання щодо:

1) виду діяльності, місцезнаходження клієнта або об'єкта фінансування, кількості працівників, опису об'єкта фінансування;

2) наявності дозвільних документів, ліцензій, висновків та інших документів дозвільного характеру, зокрема, у сферах охорони навколишнього природного середовища, охорони праці, промислової, пожежної та техногенної безпеки;

3) наявності викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, скидів забруднюючих речовин у водні об'єкти, утворення відходів, використання та зберігання небезпечних речовин, а також заходів контролю та зменшення такого впливу;

4) питання щодо умов та охорони праці, фактів настання нещасних випадків;

5) наявності випадків порушення вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, охорони праці, промислової безпеки, а також застосованих санкцій або приписів контролюючих органів;

6) наявності скарг від працівників, територіальних громад або інших зацікавлених сторін щодо діяльності клієнта або об'єкта фінансування;

7) наявність внутрішніх документів, зокрема, щодо охорони праці, екологічної безпеки, системи внутрішнього контролю, розгляду скарг та взаємодії із зацікавленими сторонами, етики та запобігання корупції;

8) інші питання, що забезпечують можливість небанківській фінансовій установі сформувати судження щодо ESG-факторів, які можуть впливати на прийняття рішень у фінансуванні.

Брак або недостатність ESG-інформації про клієнта / проєкт не означає, що ESG-ризиків немає. Якщо даних недостатньо, то небанківська фінансова установа може використовувати секторальні, географічні або інші релевантні

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Ніколайчук Сергій Анатолійович
Сертифікат 3E0E4EA9F723F86304000000DA140000A4EA0000
Дійсний до:18.08.2027 17:09:42
Національний банк України
33-0007/109546
від 13.11.2026 19:14

проксі-дані. Такі припущення, джерела даних і методики мають бути обґрунтованими, прозорими та задокументованими.

Наразі деякими учасниками ринку фінансових послуг уже впроваджено підходи до управління екологічними та соціальними ризиками, зокрема, Національною установою розвитку та Фондом часткового гарантування кредитів у сільському господарстві. Документи, що визначають ці підходи, розміщуються на офіційних сторінках зазначених установ[9][10].

Відповідні документи можуть використовуватися небанківськими фінансовими установами під час розроблення внутрішніх політик і процедур щодо виявлення, оцінки, пом'якшення та моніторингу ESG-ризиків.

4.4. Рекомендації небанківським фінансовим установам з оцінки ESG-ризиків.

Оцінка ESG-ризиків може включати такі етапи:

1. Первинна оцінка ESG-ризиків.

На першому етапі доцільно проводити:

1) перевірку діяльності клієнта на відповідність переліку видів/напрямів/критеріїв діяльності клієнтів/проєктів, які є неприйнятними для фінансування (у разі визначення);

2) перевірку повноти заповнення анкети клієнта (за наявності), зокрема ESG-питань;

3) попереднє визначення категорії ESG-ризику клієнта/проєкту (наприклад, низька, помірна, суттєва або висока категорія ESG-ризику).

Небанківській фінансовій установі доцільно визначати перелік категорій ESG-ризику та додаткові критерії, які враховуються під час встановлення категорії ризику клієнта / проєкту.

2. Оцінка ESG-ризиків.

На другому етапі доцільно проводити якісну оцінку ESG-ризиків, яка може включати перевірку:

1) наявності необхідних дозвільних документів, ліцензій або інших документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності клієнта;

2) інформації про порушення законодавства у сфері охорони праці та охорони навколишнього природного середовища, штрафи, судові спори, скарги територіальних громад, зокрема у сфері господарської діяльності клієнта;

3) дотримання вимог охорони праці, трудового законодавства та прав працівників;

4) наявності інцидентів, аварій, забруднення навколишнього природного середовища, пожеж, виробничого травматизму, зупинення діяльності;

5) системи управління ризиками, внутрішнього контролю, корпоративного управління.

Кількісна оцінка ESG-ризиків може включати, зокрема, визначення:

---

[9] https://bdf.gov.ua/stalyy-rozvytok/

[10] https://pcgf.com.ua/fund/sistema-ekologichnogo-ta-socialnogo-upravlinnya-dlya-finansovih-ustanov-partneriv

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Ніколайчук Сергій Анатолійович
Сертифікат 3E0E4EA9F723F86304000000DA140000A4EA0000
Дійсний до:18.08.2027 17:09:42
Національний банк України
33-0007/109546
від 13.11.2026 19:14

1) частки клієнтів / проєктів у портфелі з високою категорією ESG-ризику;

2) частки портфеля в секторах економіки, чутливих до ризиків переходу;

3) частки портфеля за розташуванням клієнтів та видів фізичних кліматичних небезпечних природних явищ.

Результат оцінки може бути оформлений у формі висновку.

3. Визначення умов договору.

За результатами оцінки ESG-ризиків небанківська фінансова установа може визначати потенційні коригувальні заходи, умови, які доцільно включити до умов договору з клієнтом із метою дотримання принципів сталого розвитку з урахуванням пріоритетів сталого розвитку протягом періоду воєнного стану, повоєнного відновлення та відбудови країни, а також внутрішніх документів щодо сталого фінансування.

Такі умови рекомендуємо формувати чітко та однозначно, із зазначенням строків та критеріїв їх виконання з урахуванням виявлених ризиків.

Зокрема, з метою зниження виявлених ESG-ризиків небанківським фінансовим установам, ураховуючи характер відповідного ESG-ризику, доцільно розглядати можливість включення до договорів про надання фінансових послуг таких обов'язків клієнта:

1) надати небанківській фінансовій установі чинний дозвільний документ (наприклад, дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами);

2) повідомляти небанківську фінансову установу про ESG-інциденти, зокрема про аварії, пожежі, випадки забруднення навколишнього природнього середовища, зупинення діяльності або втрату чинності необхідних дозвільних документів;

3) надавати документи, необхідні для моніторингу виконання ESG-умов договору.

4. Моніторинг ESG-ризиків.

Під час моніторингу ESG-ризиків рекомендуємо враховувати категорію ESG-ризику клієнта/проєкту.

Моніторинг ESG-ризиків може включати:

1) перевірку виконання ESG-умов договору;

2) аналіз інформації про штрафи, судові спори, приписи, скарги або інциденти, зокрема у сфері господарської діяльності клієнта;

3) перегляд категорії ESG-ризику клієнта / проєкту.

5. Ескалація ESG-ризиків.

Рекомендуємо небанківській фінансовій установі визначити порядок ескалації, який може передбачати передавання відповідних питань, що виникають за результатами моніторингу ESG-ризиків, на розгляд головного ризик-менеджера або уповноваженого органу небанківської фінансової установи для прийняття рішення. Наприклад, коли за результатами моніторингу виявлено

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Ніколайчук Сергій Анатолійович
Сертифікат 3E0E4EA9F723F86304000000DA140000A4EA0000
Дійсний до:18.08.2027 17:09:42
Національний банк України
33-0007/109546
від 13.11.2026 19:14

факти, що можуть бути підставою для зміни раніше встановленої категорії ESG-ризику або якщо клієнт не дотримується встановлених ESG-умов договору.

Підставами для перегляду категорії ESG-ризику або ескалації можуть бути, зокрема:

1) порушення ESG-умов договору про надання фінансової послуги;

2) здійснення діяльності клієнтами/контрагентами небанківської фінансової установи, що належить до видів/напрямів/критеріїв діяльності, неприйнятної для фінансування;

3) втрата чинності необхідних дозволів, ліцензій або інших дозвільних документів;

4) штрафи, судові спори, приписи контролюючих органів або скарги зацікавлених сторін;

5) ESG-інциденти в діяльності клієнта, зокрема аварії, пожежі, випадки забруднення навколишнього природнього середовища.

За результатами ескалації небанківська фінансова установа може:

1) запитати додаткову інформацію або підтвердні документи;

2) підвищити категорію ESG-ризику клієнта/проєкту;

3) переглянути умови договору про надання фінансової послуги, якщо це передбачено таким договором.

Рекомендації щодо оцінки ESG-ризиків клієнтів, об'єктів фінансування та кредитних/лізингових операцій застосовуються лише до установ, бізнес-модель яких передбачає надання фінансування.

4.5. Рекомендації небанківським фінансовим установам щодо заходів, спрямованих на досягнення цілей сталого розвитку.

У сфері управління ризиками:

інтеграція ESG-ризиків у стратегію та політику управління ризиками;

урахування ESG-факторів під час оцінки ризиків;

установлення в договорі умов для клієнтів спрямованих на зниження ESG-ризиків;

розроблення або адаптація фінансових продуктів для проєктів, які сприяють досягненню цілей сталого розвитку;

підвищення знань працівників щодо практичного врахування ESG-факторів у діяльності небанківської фінансової установи.

У внутрішній діяльності небанківської фінансової установи:

раціональне споживання ресурсів, упровадження заходів з енергозбереження, використання енергоефективного обладнання, сортування відходів;

адаптація робочих місць для осіб з інвалідністю (фізична та цифрова інклюзивність) і упровадження спеціальних програм перекваліфікації та адаптації для ветеранів;

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Ніколайчук Сергій Анатолійович
Сертифікат 3E0E4EA9F723F86304000000DA140000A4EA0000
Дійсний до:18.08.2027 17:09:42

Національний банк України
33-0007/109546
від 13.11.2026 19:14

забезпечення працівників програмами добровільного медичного страхування (включно з психологічною підтримкою) та створення безпечних умов праці.

4.6. Рекомендації небанківським фінансовим установам щодо заходів для запобігання практики "зеленого камуфляжу".

Заяви, дії або повідомлення щодо сталого розвитку рекомендуємо:

1) формувати точними, чіткими та такими, що об'єктивно відображають діяльність небанківської фінансової установи в сфері сталого розвитку та/або характеристики відповідного фінансового продукту;

2) обґрунтовувати та підтверджувати відповідними документами, зокрема щодо характеристик фінансового продукту у сфері сталого розвитку;

3) підтримувати в актуальному стані. У разі змін, які можуть вплинути на зміст таких заяв, дій або повідомлень щодо сталого розвитку, небанківській фінансовій установі рекомендується своєчасно оновлювати відповідну інформацію та надавати опис причин таких змін.

Інформацію, яка використовується для обґрунтування заяв, дій або повідомлень щодо сталого розвитку, рекомендуємо викладати у зрозумілий, чіткий та доступний спосіб для цільових зацікавлених сторін.

Під час пропонування споживачам фінансових продуктів з ESG-характеристиками рекомендуємо викладати інформацію про переваги таких характеристик, не приховуючи або применшуючи пов'язані з продуктом ризики, обмеження та витрати.

Урахування зазначених рекомендацій сприятиме наближенню ринку небанківських фінансових послуг України до провідних європейських стандартів ведення діяльності, посилення готовності до конкурентного середовища в Європейському Союзі, удосконаленню підходів до управління ESG-ризиками, зміцненню довіри з боку клієнтів, інвесторів та міжнародних фінансових організацій, а також створенню передумов для сталого розвитку ринку небанківських фінансових послуг в Україні.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Ніколайчук Сергій Анатолійович
Сертифікат 3E0E4EA9F723F86304000000DA140000A4EA0000
Дійсний до:18.08.2027 17:09:42
Національний банк України
33-0007/109546
від 13.11.2026 19:14

Додаток 1
до Рекомендацій щодо врахування питань сталого розвитку та управління ESG-ризиками в діяльності фінансових компаній, кредитних спілок та небанківських надавачів платіжних послуг

Перелік актів права ЄС (acquis ЄС), що стосуються питань сталого розвитку у діяльності небанківських фінансових установ та які підлягають імплементації відповідно до Плану з виконання заходів у сфері європейської інтеграції

Директива (ЄС) 2022/2464 Європейського Парламенту та Ради від 14.11.2022 про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 537/2014, Директиви 2004/109/ЄС, Директиви 2006/43/ЄС та Директиви 2013/34/ЄС щодо звітності про корпоративний сталий розвиток – замінює попередню Non-Financial Reporting Directive (NFRD) і розширює обов'язки компаній щодо розкриття інформації про сталий розвиток.

Директива (ЄС) 2026/470 Європейського Парламенту та Ради від 24.02.2026 про внесення змін до Директив 2006/43/ЄС, 2013/34/ЄС, (ЄС) 2022/2464 та (ЄС) 2024/1760 щодо певних вимог до звітності про корпоративний сталий розвиток та певних вимог до належної перевірки корпоративного сталого розвитку. Це пакет змін до законодавства ЄС, який набрав чинності 18.03.2026 та вносить зміни до низки директив, включаючи CSRD. Основна мета змін - зменшити регуляторне навантаження та підвищити конкурентоспроможність компаній ЄС.

Регламент (ЄС) 2020/852 Європейського Парламенту і Ради від 18.06.2020 про створення механізму для сприяння стійким інвестиціям та внесення змін до Регламенту (ЄС) 2019/2088 (Таксономія ЄС) – встановлює чіткі технічні критерії для діяльності, що може вважатися екологічно сталою в різних секторах економіки.

Делегований Регламент (ЄС) 2021/2139 від 04.06.2021 (Climate Delegated Act) - про встановлення технічних критеріїв відбору для визначення умов, за яких економічна діяльність кваліфікується як така, що суттєво сприяє пом'якшенню наслідків зміни клімату або адаптації до зміни клімату, та для визначення того, чи не завдає ця економічна діяльність значної шкоди жодній з інших екологічних цілей.

Делегований Регламент (ЄС) 2023/2486 від 27.06.2023 (Environmental Delegated Act) – доповнення Регламенту Європейського Парламенту та Ради (ЄС) 2020/852 шляхом встановлення технічних критеріїв перевірки для визначення умов, за яких економічна діяльність кваліфікується як така, що суттєво сприяє сталому використанню та захисту водних і морських ресурсів, переходу до циркулярної економіки, запобіганню та контролю забруднення або

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Ніколайчук Сергій Анатолійович
Сертифікат 3E0E4EA9F723F86304000000DA140000A4EA0000
Дійсний до:18.08.2027 17:09:42

Національний банк України
33-0007/109546
від 13.11.2026 19:14

захисту та відновленню біорізноманіття та екосистем, а також для визначення того, чи не завдає ця економічна діяльність значної шкоди жодній з інших екологічних цілей, та внесення змін до Делегованого регламенту Комісії (ЄС) 2021/2178 щодо конкретного публічного розкриття інформації про цю економічну діяльність.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Ніколайчук Сергій Анатолійович
Сертифікат 3E0E4EA9F723F86304000000DA140000A4EA0000
Дійсний до:18.08.2027 17:09:42

Національний банк України
33-0007/109546
від 13.11.2026 19:14

Додаток 2
до Рекомендацій щодо врахування питань сталого розвитку та управління ESG-ризиками в діяльності фінансових компаній, кредитних спілок та небанківських надавачів платіжних послуг

Принцип подвійної суттєвості

Основою для ефективного виявлення та управління ESG-ризиками є комплексне розуміння їхньої природи та взаємозв'язків. Інтеграція ESG-факторів у систему управління ризиками вимагає від небанківських фінансових установ оцінювати як зовнішні загрози для своєї діяльності, так і наслідки власної діяльності для довкілля та суспільства. Інструментом для забезпечення такого всебічного аналізу є принцип подвійної суттєвості.

Принцип подвійної суттєвості (англ. double materiality) – оцінка суттєвості впливу ESG-факторів у коротко-, середньо- та довгостроковому періодах, що здійснюється за двома напрямами:

оцінка впливу ESG-факторів на фінансовий стан небанківської фінансової установи / клієнта / контрагента, результати її діяльності, грошові потоки, доступ до джерел фінансування, економічну вартість капіталу [фінансова суттєвість (англ. financial materiality)];

оцінка впливу діяльності небанківської фінансової установи / клієнта / контрагента на економіку, суспільство, навколишнє природне середовище, її клієнтів / контрагентів [суттєвість впливу (англ. impact materiality)].

З фінансової точки зору, небанківські фінансові установи можуть зазнавати істотного впливу ESG-ризиків, які можуть реалізуватися через інші види ризиків. Ризики, що впливають на небанківські фінансові установи ззовні, є ESG-ризиками, яких зазнає небанківська фінансова установа.

Натомість з точки зору суттєвості впливу на сталий розвиток, небанківські фінансові установи можуть впливати на фактори сталого розвитку через свою основну господарську діяльність. Цей вплив “зсередини-назовні” може, зі свого боку, створювати фінансові ризики для небанківської фінансової установи. Виявлення, оцінка та управління ESG-ризиками повинні враховувати обидва напрямки в тій мірі, в якій вони впливають на власні фінансові ризики, на які наражаються небанківські фінансові установи.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Ніколайчук Сергій Анатолійович
Сертифікат 3E0E4EA9F723F86304000000DA140000A4EA0000
Дійсний до:18.08.2027 17:09:42

Національний банк України
33-0007/109546
від 13.11.2026 19:14